

23.3.2006

Enligt sändlista

RAMAR FÖR STATSFINANSERNA 2007—2011

Statsrådet har i dag, sedan ärendet undergått förberedande behandling i finansutskottet, med stöd av 1 § i förordningen om statsbudgeten (1243/1992) och statsrådets beslut av den 24 april 2003 om principerna för uppgörande av ramförslag för statsfinanserna, budgetförslag samt verksamhets- och ekonomiplaner meddelat följande beslut om ramarna för statsfinanserna:

1. Den ekonomiska utvecklingen och finanspolitiken

Den kraftiga stegringen av oljepriserna förra hösten kunde inte hejda den starka tillväxten inom världsekonomin. I USA blev den ekonomiska tillväxten endast en aning svagare och i många utvecklingsländer accelererade den. Inom euroområdet har förväntningarna på ökad tillväxt rentav stigit i samband med att också den inhemska efterfrågan i högre grad bedöms stödja områdets ekonomi. Från och med början av detta år har oljepriserna åter stigit och nya pristoppar och marknadsstörningar är att vänta. Det är troligt att den ekonomiska tillväxttakten mattas av ytterligare i USA. Som helhet sett kommer tillväxttakten inom världsekonomin att bli något långsammare i år, och denna svagt avtagande tillväxttrend fortsätter eventuellt också år 2007.

Den allt snabbare ekonomiska tillväxten i Finland under förra årets senare hälft och den låga referensnivå som är ett resultat av arbetsmarknadskonflikten i våras bidrar till en tydlig ökning av tillväxttakten i år: totalproduktionen ökar med i medeltal drygt tre procent. Tillväxten år 2006 drivs dessutom i högre grad än under föregående år av både inhemsk och utländsk efterfrågan. Den ekonomiska utvecklingen är därmed mer omfattande och mer balanserad än tidigare. Den totala produktionsökningen väntas sakta av till ca 2 ½ procent nästa år. Hushållens konsumtionsmöjligheter upprätthålls av att konsumenternas framtidsstro fortfarande är stark och av förbättrad sysselsättning, lättnader i inkomstbeskattningen och gynnsamma finansieringsmöjligheter. Också företagens investeringar ökar. Till följd av de strama utgiftsramarna ökar dock den offentliga konsumtionen långsammare än föregående år.

Sysselsättningen ökade i fjol för första gången på två år och regeringens åtgärder för att främja sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten skapar förväntningar på att den positiva utvecklingen skall fortsätta såväl i år som nästa år. Under regeringsperioden har man goda chanser att komma nära det mål om 100 000 nya arbetstillfällen som uppställts i regeringsprogrammet. Nästa år väntas sysselsättningsgraden stiga till 69,2 procent och arbetslöshetsgraden sjunka till 7,5 procent. Utbudet på arbetskraft hotar dock att börja minska redan i år, vilket leder till en ökad risk för flaskhalsar på arbetsmarknaden.

Den minskande arbetskraften utgör tillsammans med den höga strukturella arbetslösheten en central tillväxthämmande faktor inom ekonomin på medellång sikt. Viktiga faktorer för att den ekonomiska tillväxten skall kunna tryggas är höjning av sysselsättningsgraden och bättre regional och yrkesmässig rörlighet hos arbetskraften, kontroll av den offentliga utgiftsökningen, större produktivitet i den offentliga ekonomin och omstruktureringar. Dessutom strävar man efter att genom finansiellt stöd till utbildning, forskning, produktutveckling och tillväxtföretag skapa större tillväxtpotential för ekonomin.

Trots att de ekonomiska utsikterna är ljusare på kort sikt förutspås en klar avmattning i den ekonomiska tillväxten redan på medellång sikt. På grund av befolkningens stigande medelålder kan den offentliga ekonomin på lång sikt inte anses vila på en hållbar grund. För en sådan utveckling förutsätts att staten fortsätter med sin återhållsamma utgiftspolitik och att man strävar efter att tydligt minska statsskulden också under de kommande åren.

2. Ramen för valperioden år 2007

Den för hela valperioden fastställda utgiftsramen för budgeten utgör en väsentlig del av regeringens finanspolitik. En strikt kontroll av statens utgifter är en förutsättning för en stabilitetsskapande ekonomisk politik, som i sin tur är nödvändig för att den ekonomiska tillväxten skall öka på lång sikt.

Ramen för valperioden, som fastställdes i maj 2003, uppgår enligt pris- och kostnadsnivån 2004 till 28 647 miljoner euro 2007. Genom detta beslut ändras inte tidigare riktlinjer för nivån på de totala ramutgifterna, utan ramen för valperioden justeras tekniskt så att den motsvarar pris- och kostnadsnivån 2007 och de ändringar som sker i budgetens struktur och som påverkar jämförbarheten i fråga om utgiftsnivåerna för olika år.

Justeringarna av pris- och kostnadsnivån tillsammans med strukturförändringarna och de övriga tekniska justeringarna höjer rambeloppet för 2007 med 767 miljoner euro jämfört med den nivå som avtalades våren 2005. Faktorer som ligger som grund för justeringen av pris- och kostnadsnivån behandlas närmare i bilaga 1.

Tabell 1. Justerad ram för valperioden, mn euro

	2007
Rambeslut 22.5.2003, enligt prisnivån 2004	28 647
Justeringar av pris- och kostnadsnivån för åren 2005—2007	1 235
Ändringar i budgetens struktur åren 2004—2007	467
Justerad ram för valperioden, enligt prisnivån 2007	30 350

Utgifter utanför ramen

Enligt rambeslutet 2003 innefattar rambeslutet inte de utgifter som nämns i regeringsprogrammet och för vars del det är ändamålsenligt att låta dimensioneringen variera enligt konjunkturutvecklingen eller enligt de inkomster som intimt hänför sig till dem eller som det i övrigt inte är motiverat att binda för hela valperioden. Sådana utgifter är bl.a. följande:

- utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa, bostadsbidrag och överföringsutgifter till Folkpensionsanstalten. De nämnda utgifterna inkluderas dock i ramen för valperioden när det gäller utgiftsverkningarna av de ändringar som gjorts i grunderna för dem.
- ränteutgifter för statsskulden
- eventuella kompensationer till andra skattetagare till följd av skatteändringar som staten har fattat beslut om
- utgifter som motsvarar inkomster från Europeiska unionen
- vinstmedel från tippning och utgifter som motsvarar intäktsföringen från Penningautomatföreningen
- finansplaceringsutgifter

Eftersom regeringen anser det vara mycket viktigt att säkerställa balans och tillräckligt med spelrum i statsfinanserna bör den tilläggsfinansiering som eventuellt behövs för forskning och produktutveckling och för investeringar i infrastruktur begränsas till klart definierade extra utgifter och extra utgifter av engångsnatur. Med utgångspunkt i detta har regeringen som komplettering till regeringsprogrammet avtalat att om de årliga inkomsterna av försäljning av aktier överstiger 500 miljoner euro, kan i stället för tidigare 10 procent högst 20 procent av den överskjutande delen, utan hinder av utgiftsregeln eller ramen för valperioden, enligt prövning användas för extra utgifter av engångsnatur, närmast för infrastrukturinvesteringar och för främjande av forskning och utveckling.

Statens inkomster av försäljning av egendom uppgick 2005 till totalt 1 491 miljoner euro. Enligt den tidigare regeln kan totalt 99,1 miljoner euro av 2005 års inkomster av försäljning av egendom användas till engångsprojekt som går utanför ramen. I budgetpropositionen 2006 användes av denna summa knappt 90 miljoner euro för basbanhållning och basväghållning och för anslagsökningar inriktade på nya farledsprojekt. Dessa projekt finansieras med inkomster av försäljning av egendom så att 49,5 miljoner euro hänförs till 2006 och 40,3 miljoner euro till 2007.

Ränteutgifterna för statsskulden beräknas öka något åren 2007 och 2008 främst till följd av att räntenivån stiger. Ränteutgifterna beräknas börja sjunka på nytt i samband med att statsskulden amorteras i slutet av ramperioden.

Tabell 2. Utgifter utanför ramen, mn euro, enligt priserna 2007

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Utgifter utanför ramen	9 912	10 002	9 913	9 821	9 840	9 565
— varav ränteutgifter (gångse priser)	2 238	2 256	2 280	2 248	2 256	2 097

3. Ramarna för statsfinanserna enligt förvaltningsområde 2007—2011

Regeringen har i sitt program åtagit sig att följa den utgiftsram för budgetekonomin som fastställts för åren 2004—2007. I ett läge där sysselsättningen äntligen börjat öka är det mycket viktigt att man tryggar den ekonomiska tillväxten och stabiliteten och därmed håller sig till den utgiftspolitik man valt. Den primära utgångspunkten vid beredningen av ramarna för statsfinanserna 2007—2011 har varit att stödja genomförandet av målen i regeringsprogrammet och att fortsätta att föra en finanspolitik som garanterar en stabil ekonomisk tillväxt. Detta har förutsatt en stram utgiftslinje.

Tabell 3. Ramarna för statsfinanserna enligt förvaltningsområde samt en uppskattning av utgifterna utanför ramen 2007—2011, mn euro enligt pris- och kostnadsnivån 2007

Förvaltningsområde	2007	2008	2009	2010	2011
23. Statsrådets kansli	50	47	48	46	46
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	-	-	-	-	-
24. Utrikesministeriet¹	971	1 026	1 088	1 129	1 244
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	-	-	-	-	-
25. Justitieministeriet	697	688	698	679	687
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	-	-	-	-	-
26. Inrikesministeriet	1 426	1 402	1 396	1 393	1 383
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	146	137	131	131	107
27. Försvarsministeriet	2 214	2 305	2 343	2 328	2 331
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	-	-	-	-	-
28. Finansministeriet	5 990	6 136	6 147	6 213	6 266
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	127	128	120	104	4
29. Undervisningsministeriet	6 111	6 126	6 101	6 115	6 083
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	446	456	453	459	465
30. Jord- och skogsbruksministeriet	1 738	1 740	1 735	1 771	1 746
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	917	917	908	932	930
31. Kommunikationsministeriet	1 596	1 830	1 748	1 613	1 509
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	78	1	1	1	1
32. Handels- och industriministeriet	921	948	949	960	966
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	73	74	74	76	79
33. Social- och hälsovårdsministeriet	7 006	7 283	7 282	7 291	7 317
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	4 682	4 669	4 662	4 668	4 678
34. Arbetsministeriet	1 088	1 088	1 056	1 085	1 073
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	836	814	793	787	782
35. Miljöministeriet	285	277	275	264	254
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	441	439	432	426	423
36. Räntor på statsskulden	-	-	-	-	-
Uppskattning av utgifterna utanför ramen	2 256	2 280	2 248	2 256	2 097
Ramarna för statsfinanserna sammanlagt*	30 211	31 013	30 980	31 004	31 020
Odelad reservering	139	300	300	300	300
Ramen för valperioden	30 350	31 313	31 280	31 304	31 320
Uppskattning av utgifterna utanför ramen sammanlagt	10 002	9 913	9 821	9 840	9 565

¹ Se texten om utrikesministeriets förvaltningsområde i avsnitt 3.1.

* Huvudtitlarna 21 och 22 ingår i slutsumman.

För att utgiftsramen skall hålla förutsätts att det i det sammanlagda beloppet av den totala ramen för statsfinanserna och förvaltningsområdenas ramar lämnas ett tillräckligt spelrum (s.k. odelad reservering) för det politiska beslutsfattandet och för nya tilläggsbehov. Att ramen är stram beror på många faktorer. I rambeslutet från maj 2003 var utgångsnivån för den odelade reserveringen per förvaltningsområde för 2007 alltför låg, endast 120 miljoner euro. Därefter visade det sig att det i ramen fanns ett oförutsett behov av en justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna som uppgick till ca 500 miljoner euro per år. De statsandelar som krävs för justeringen av kostnadsfördelningen periodiseras. Det knappa spelrummet påverkas i

väsentlig grad också av att man under regeringsperioden genom aktiva beslut, utöver det som beslutades i samband med regeringsprogrammet, ökat statens utgifter för 2007 med ett nettobelopp av ca 260 miljoner euro inklusive sparåtgärderna. Å andra sidan har situationen med tanke på ramarna blivit bättre genom att de anslag som beror på prövning inte höjts i proportion till förändringen i kostnadsnivån. Vidare har behovet av vissa förslagsanslag som ingår i ramarna minskat av olika orsaker.

För att spelrummet skall bibehållas också i framtiden krävs det återhållsamhet i fråga om alla utgiftsökningar samt åtgärder för att minska utgifterna. I detta rambeslut föreslås inom förvaltningsområdena utgiftsminskningar till ett belopp av sammanlagt ca 146 miljoner euro år 2007. Dessutom görs, med några undantag, inga nivåförhöjningar på grund av ändringar i prisnivån i fråga om de anslag som beror på prövning, vilket förbättrar situationen med tanke på ramarna med ca 120 miljoner euro. Som en följd av verkställandet av produktivitetsprogrammen minskar utgifterna inom förvaltningsområdena med ca 20 miljoner euro år 2007.

Ramarna för statsfinanserna fastställs för förvaltningsområdena enligt tabell 3. Regeringen utgår från att man om det under den fortsatta beredningen fattas beslut som går utanför ramen kommer att kompensera verkningarna av dem genom anslagsbesparingar på annat håll.

Utgiftsnivån åren 2008—2011 grundar sig på beslut som fattats av den nuvarande regeringen. Anslagsnivån under den kommande regeringsperioden fastställs av följande regering. Därvid preciseras fördelningen av utgifter inom ramen för ett förvaltningsområde vid beredningen av statsbudgeten för respektive år.

De i detta beslut preliminärt planerade sparåtgärder som iakttagandet av utgiftsregeln kräver kan fördelas på annat sätt vid den fortsatta, mera ingående beredningen av budgetpropositionen. Däremot går det inte att minska besparingarnas omfattning utan att utgiftsregeln äventyras. I budgeten för 2006 beslutades om flera åtgärder som ökar utgiftstrycket år 2007. Trots åtgärder som minskar utgifterna återstår endast 139 miljoner euro som odelad reservering för förvaltningsområdena 2007. Som odelad reservering för åren 2008—2011, vilka hör till följande valperiod, har antecknats ca 300 miljoner euro för varje år.

3.1. Riktlinjer för de olika förvaltningsområdena

Inom **utrikesministeriets förvaltningsområde** är målet för regeringsprogrammet och regeringens utvecklingspolitiska program att biståndsanslagen före utgången av 2010 skall stiga till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten. Biståndsanslagen har stadigt höjts under regeringsperioden, och i sitt rambeslut för budgetpropositionen 2007, som är denna valperiods sista budgetproposition, föreslår regeringen att biståndet skall höjas till 0,43 procent av BNI.

Det mål som skrivits in i regeringsprogrammet och i det utvecklingspolitiska programmet är fortfarande regeringens politiska program. Regeringen anser det dock vara ändamålsenligt att man beslutar om tillväxtsiffrorna för biståndet under den följande valperioden i beredningen av regeringsprogrammet och ramförhandlingarna efter riksdagsvalet 2007. Därför tar regeringen inte i detta rambeslut för biståndets vidkommande in siffror som är bindande för åren 2008—2011. Därför är siffrorna för utrikesministeriet för åren 2008—2011 i tabell 3 kalkylmässiga.

Närområdessamarbetet utvecklas i riktning mot direkt bilateralt samarbete som bedrivs av förvaltningsområdena. Samarbetet sköts utan särskilda tillägg inom ramen för de normala omkostnaderna. När förfarandet blivit etablerat kommer nivån på de närområdesmedel som budgeterats för utrikesministeriets förvaltningsområde att sjunka med ca 10 miljoner euro under ramperioden.

I anslagen för fredsbevarande verksamhet och civil krishantering har de riktlinjer som ingår i statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse år 2004 beaktats. I budgetpropositionerna reserveras inom ramarna ett tillräckligt stort anslag för både fredsbevarande verksamhet och civil krishantering, vilket upptas i dispositionsplanen som reserv för merutgifter. Finland är ordförandeland för OSSE år 2008. För detta ändamål har i rambeslutet anslagits särskild tilläggsfinansiering.

Som ett led i sparåtgärderna genomförs inom utrikesministeriets förvaltningsområde åren 2007—2011 en besparing om sammanlagt 1—2 miljoner euro per år som inriktas på anslagen för anskaffning av fastigheter och lokaler.

Inom **justitieministeriets förvaltningsområde** fortsätter man att utveckla förfarandena och organisationen vid domstolarna och inom utsökningen och åklagarväsendet i syfte att få bättre resultat och öka produktiviteten inom rättspolitik, kriminalpolitiken och politiken i anslutning till betalningsstörningar. Genom utvecklande av påföljdssystemet och förfarandena i anslutning till verkställigheten av straff samt utvecklande av fångvårdsväsendets organisation och av anstaltsbeståndet ökas på följdssystemets verkkningsfullhet och skapas förutsättningar för att minska återfallsbrottligheten och göra anstalterna säkrare. Anslagen för ersättningar för brottsskador höjs under ramperioden med 3,7 miljoner euro på årsnivå jämfört med föregående ram och med 2,7 miljoner euro jämfört med budgeten för 2006. Dessutom höjs de anslag som anvisats för att minska anhopningen av ärenden vid förvaltningsdomstolarna och för fångvården och åklagarväsendet på årsnivå med sammanlagt 4 miljoner euro, varav 2 miljoner euro finansieras genom en överföring inom budgeten som genomförs så, att åtgärder genom vilka ersättningarna i anslutning till den offentliga rättshjälpen under moment 25.30.50 minskas med 2 miljoner euro utreds och genomförs. Åtgärderna granskas också i en arbetsgrupp som tillsätts våren 2006.

Inom **inrikesministeriets förvaltningsområde** ökas anslagen för den civila krishanteringens med 1 miljon euro per år. Av ökningen finansieras 0,7 miljoner euro genom överföringar inom budgeten från inrikesministeriets, utrikesministeriets och försvarsministeriets förvaltningsområden.

Kommun- och servicestrukturreformen går vidare på det sätt som beskrivits i basserviceprogrammet. I reformen eftersträvar man en kommun- och servicestruktur och ett finansieringssystem som successivt minskar behovet av de finansieringsunderstöd till kommunerna som beror på prövning med ett belopp om 20 miljoner euro per år under åren 2007—2011. Vidare genomförs inom inrikesministeriets förvaltningsområde en besparing om 1 miljon euro som inriktas på landskapsutvecklingspengarna.

I anslagsramen för **försvarsministeriets förvaltningsområde** har gjorts en kostnadsnivåjustering om ca 20,3 miljoner euro enligt prisnivån 2007 som föranleds av statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse 2004. Utgifterna inom försvarsministeriets förvaltningsområde har tidsmässigt lagts om så, att utgifterna minskas med 35 miljoner euro år 2007. I ramen har de behov som föranleds av försvarsförvaltningens fastighetsreform beaktats i fråga om kapital- och underhållshyrorna. I övrigt genomför försvarsförvaltningen åtgärderna i anslutning till fastighetsreformen

genom en reallokering av förvaltningsområdets anslag. När anslagen för fredsbevarande verksamhet dimensionerats har man utgått från nivån enligt statsrådets säkerhets- och försvarspolitiska redogörelse 2004. I budgetförslagen reserveras inom ramarna ett tillräckligt stort anslag för fredsbevarande verksamhet, vilket upptas i dispositionsplanen som reserv för merutgifter.

Ramen för **finansministeriets förvaltningsområde** för 2007 är 124 miljoner euro större än i det föregående rambeslutet. Höjningen av rambeloppet år 2007 föranleds av EU-avgifter och pensionsutgifter. Anslagen ökar också till följd av de stöd som anvisats för sysselsättningsfrämjande åtgärder. En omkostnadsdel i pensionspremien tas in i statens pensionssystem och tas i bruk vid ingången av 2007. Detta minskar statens utgifter bl.a. i fråga om den årliga omkostnadsdel som kommunala och privata StPL-arbetsgivare skall betala med ca 3—4 miljoner euro. Pensionspremiens omkostnadsdel betalas till Statskontoret.

Inom **undervisningsministeriets förvaltningsområde** stärks den grundläggande finansieringen till universiteten med 20 miljoner euro år 2007. Nivån på fullmakten för Finlands Akademis forskningsanslag höjs med ca 44,3 miljoner euro från 2007 till 2011. För åtgärds paket som avser välbefinnande i skolan anslås år 2007 ett tillägg på 8 miljoner euro. Tillägget stiger under ramperiodens senare år till i genomsnitt drygt 10 miljoner euro.

I samband med att målen för intäktsföringen av vinstmedlen från tippning uppställdes betonade man särskilt vikten av att Veikkaus Ab kan trygga sin ställning också på längre sikt.

De årliga besparingarna inom undervisningsministeriets förvaltningsområde, ca 29 miljoner euro år 2007 och ca 4—11 miljoner euro åren 2008—2010, har främst inriktats på statsunderstöden för investeringar i byggnader och utrustning. Finansieringen av utvecklingsprojekt som gäller yrkeshögskolor minskas med 5 miljoner euro år 2007. Fullmakten beträffande statsandelarna för anläggningsprojekt vid läroanstalter beviljas år 2007 i sin helhet i form av efterfinansiering, vilket medför en besparing om 16,6 miljoner euro år 2007.

I de anslag som i ramen för **jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde** anvisats för utveckling av landsbygden har inte förändringar som förväntas under EU:s nya finansieringsperiod beaktats. Vid förhandlingar med Europeiska kommissionen och EU:s medlemsländer och när beslut om egna lösningar fattas handlar regeringen så att de verkningar som den nya finansieringsperioden 2007—2013 har på jordbrukarnas inkomster blir så små som möjligt.

I ramen ingår en förlängning av systemet med avträdelsestöd för jordbrukare från 2007 framåt. Som ett led i sparåtgärderna genomförs i anslagen inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde en besparing om 10—18 miljoner euro per år under åren 2007—2011.

Inom **kommunikationsministeriets förvaltningsområde** har för nya trafikprojekt anvisats ett anslag om sammanlagt 239 miljoner euro (inkl. moms) för hela valperioden, och behovet av anslag för nya projekt som det redan beslutats om under valperioden och för dem som det ännu återstår att besluta om enligt ramarna uppgår under följande valperioder till sammanlagt ca 1 671 miljoner euro (inkl. moms). I nivån för anslagen för basväghållning och basbanhållning har liksom tidigare VR:s dividendinkomster och Vägverkets intäktsföring av vinst beaktats, och i anslaget för bas-

väghållning har det anslag som anvisats landskapet Kajanaland beaktats. Sjöfartsverkets verksamhetsanslag har ökat med 76,3 miljoner euro, vilket motsvarar beloppet av de nettobudgeterade inkomster av farledsavgifterna som överförts till de brutobudgeterade inkomsterna under moment 11.19.06. Som ett led i sparåtgärderna genomförs inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde år 2007 en besparing av engångsnatur om sammanlagt 6 miljoner euro som avser basväghållning och basbanhållning och från och med 2007 av en besparing om 2,65 miljoner euro som avser det sammanlagda beloppet av ministeriets verksamhetsanslag och anslagen för forskning och utveckling.

Regeringens rambeslut innefattar i detta skede inga beslut om nya trafikledsinvesteringar. Regeringen överväger dock, i enlighet med riksdagens uttalande i saken, möjligheterna att inleda nya trafikledsprojekt 2007 och 2008 när regeringen beslutar om budgetpropositionen för 2007 med beaktande av det statsfinansiella spelrummet och eventuella inkomster av försäljning av statens egendom.

Inom **handels- och industriministeriets förvaltningsområde** ligger tyngdpunkten under ramperioden på teknologi- och innovationspolitiken. Med avvikelse från tidigare beslut bibehålls grundnivån för finansieringen av Teknologiska utvecklingscentralen år 2007 på 2006 års nivå. Regeringen utgår från att finansieringen under den nya valperioden 2008—2011 kommer att fortsätta att öka i enlighet med tidigare utfall. Den grundläggande finansieringen till Statens tekniska forskningscentral har ökat. Bevillningsfullmakterna för Tekes höjs med i medeltal 5 procent per år från och med 2008, vilket innebär att fullmakterna varje år ökar med ca 20 miljoner euro.

I enlighet med regeringens energi- och klimatpolitiska redogörelse är man beredd att finansiera användningen av Kyotomekanismerna med sammanlagt 60 miljoner euro under ramperioden.

Som ett led i sparåtgärderna genomförs inom handels- och industriministeriets förvaltningsområde åren 2007—2011 en besparing om sammanlagt 7—10 miljoner euro per år, varav en del överensstämmer med det tidigare rambeslutet. Besparingen inriktas huvudsakligen på bevillningsfullmakterna för understöd och på olika ämbetsverks och inrättnings omkostnader.

Slopandet av dyrortsklassificeringen av kommunerna år 2008 ingår i ramen för **social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde**. Det innebär att anslagen för utgifter för förmåner som föranleds av folkpensionslagen höjs med ca 118 miljoner euro. I enlighet med de riktlinjer för veteranpolitiken som statsrådet godkänt sänks den invaliditetsgrad som förutsätts för krigsinvaliders institutionsvård till 20 procent år 2008.

I fråga om läkemedelskostnaderna, som ökat snabbt, utgår regeringen från att den reella ökningen per år av utgifterna för läkemedelsersättningar begränsas till 5 procent åren 2008—2011.

År 2007 ökar statsandelarna med ca 258 miljoner euro jämfört med i år. Av ökningen hänförs 50 miljoner euro till det nationella hälsovårdsprojektet och 25 miljoner euro till utvecklingsprogrammet för det sociala området. Till följd av justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna ökar statsandelarna med 63 miljoner euro år 2007. För projekt inom social- och hälsovårdsministeriet föreslås 40,23 miljoner euro. Av detta belopp används 15 miljoner euro för utvecklingsprojekt som

stöder det nationella hälsovårdsprojektet och den resterande delen för projekt inom utvecklingsprogrammet för det sociala området och projekt inom alkoholprogrammet.

Inom **arbetsministeriets förvaltningsområde** fokuserar man under ramperioden i enlighet med regeringsprogrammet och som ett led i målet att höja sysselsättningsgraden särskilt på att undanröja den strukturella arbetslösheten, förebygga utslagning och säkerställa tillgången på kunnig arbetskraft. Uppskattningen av finansieringsbehovet i fråga om omställningsskyddet har skrivits ner i enlighet med de uppgifter som inhämtats om användningen av anslaget. Finansieringen av omställningsskyddet tryggas under ramperioden. Dimensioneringen av anslagen för flykting- och migrationspolitiken ökas jämfört med det tidigare rambeslutet. Som ett led i sparåtgärderna genomförs i anslagen inom arbetsministeriets förvaltningsområde en inbesparing om ca 3 miljoner euro år 2007 som inriktas på finansieringen av utvecklingsverksamhet som avser forskning och arbetsliv.

Inom **miljöministeriets förvaltningsområde** höjs oljeavfallsavgiften från 4,2 till 5,4 cent per kilo smörjolja, och den extra intäkt som detta ger in inriktas på behandlingen av oljeavfall och rengörning av markområden som förorenats av olja. Man har beredskap att förbättra oljebekämpningen i Finska viken. Som ett resultat av halvtidsöversynen av finansieringsprogrammet i anslutning till naturskyddsområdena går programmet vidare med nuvarande anslag också åren 2007—2009. Ett lagstiftningsprojekt som gäller inrättandet av naturskyddsområden inleds och man fortsätter att inventera undervattensmiljön.

I ramanslagen inom förvaltningsområdet genomförs åren 2007—2011 en besparing om sammanlagt ca 24—28 miljoner euro. Minskningen består närmast av minskade reparationsunderstöd och minskade anslag för forskning och utveckling samt för åtgärder som främjar miljövården.

3.2. Momsexperimentet inom arbetsintensiva servicebranscher

Ecofinrådet nådde i januari 2006 en politisk överenskommelse om att försöket med sänkta mervärdesskattesatser inom arbetsintensiva servicebranscher skall fortsätta till utgången av 2010. Dessutom skall försöket vara tillåtet i alla medlemsstater.

I Finland gäller momsexperimentet dam- och herrfrisörstjänster samt små reparationstjänster (reparation av cyklar, skor, lädervaror, kläder och linne). Skattesatsen för dessa tjänster sänks från 22 till 8 procent från och med ingången av 2007. Sänkningen av momsskattesatsen beräknas minska statens mervärdesskatteintäkter med ca 40 miljoner euro.

3.3. Sänkningen av industrins elaccis

I enlighet med den nationella energi- och klimatstrategin kommer man 2007 att sänka den elaccis som industrin och växthusen betalar och slopas skattestödet för el som produceras med avlut och annat avfall och biprodukter av industrin. Åtgärderna minskar intäkterna av energiskatten med ett nettobelopp av 70 miljoner euro.

3.4. Investeringar i konvertering av uppvärmningen i småhus

Investeringar i konvertering av uppvärmningen i småhus i syfte att främja användningen av förnybara energikällor och energikällor med låga halter av utsläpp stöds genom ett energiunderstöd 2006—2007. För detta ändamål anvisas ett energiunderstöd

inom anslaget enligt ramarna. Arbetskostnaderna för byggandet av pelletförråd tas in i systemet för hushållsavdrag.

3.5. Bostadspolitiken

I samband med förhandlingarna om budgeten 2006 fattade regeringen ett beslut om att införa ett åtgärdspaket med åtgärder genom vilka tillgången på bostadstomter utökas och påskyndas och prisnivån på bostäder blir rimligare. Vid ingången av 2006 infördes inom ramen för gällande maximiprocentsatser en förhöjd fastighetsskatt för tomter som kan bebyggas men som är helt obebyggda i de 14 kommunerna i Helsingforsregionen. I syfte att förkorta behandlingstiderna för besvär som gäller planeringen har för förvaltningsdomstolarna anvisats tilläggsanslag för avlöning av personal.

För att effektivisera planläggningen och göra planläggningsförfarandena smidigare fattar regeringen sina beslut utifrån förslagen i det betänkande som tomtutbudsarbetsgruppen avgav den 14 mars 2006. De lagförslag som behövs överlämnas till riksdagen under vårsessionen innevarande år.

För att påskynda och förenkla förhandlingarna med kommunerna koncentrerar regeringen ägarinnehavet när det gäller statens fastighetstillgångar i Helsingforsregionen, vilka lämpar sig för bostadsbyggande, till affärsverket Senatfastigheter i syfte att trygga bostadsproduktion till rimligt pris. Beslutet fattas i samband med den första tilläggsbudgeten innevarande år. Samtidigt förutsätter regeringen att kommunerna i regionen samarbetar med staten i syfte att främja bostadsproduktionen.

3.6. Regionalisering av centralförvaltningen

Verkställandet av besluten om en regionalisering av centralförvaltningen medför större balans i den regionala utvecklingen och leder till större effektivitet och produktivitet i statens egna funktioner. De kostnadsbesparingar som regionaliseringen medför skall synas under ramperioden.

3.7. Produktivetsfrämjande åtgärder som regeringen beslutat om

Den förändring i befolkningens åldersstruktur som är att vänta under de närmaste åren innebär att utbudet på arbetskraft börjar minska. Förändringen utgör en utmaning med tanke på den ekonomiska tillväxt som är ett villkor för välfärd. Inte ens den sysselsättningsgrad på 75 procent som i regeringsprogrammet uppställts som mål för 2011 räcker på lång sikt till för att trygga förutsättningarna för tillväxt om det inte görs ständiga insatser för att öka arbetsproduktiviteten både inom den offentliga och den privata sektorn. Målet enligt regeringsprogrammet, att nå större effektivitet och högre produktivitet inom den offentliga förvaltningen och den offentliga servicen, måste nås om man skall kunna säkerställa inte bara den offentliga ekonomins stabilitet utan också ekonomins tillväxtmöjligheter.

Regeringen har initierat åtgärdspaket för att öka produktiviteten inom den offentliga sektorn. Kommun- och servicestrukturreformen syftar till förbättrad produktivitet i fråga om de tjänster som det ligger på kommunernas ansvar att tillhandahålla. Produktiviteten inom statsförvaltningen förbättras inom samtliga förvaltningsområden med åtgärder genom vilka strukturerna och arbetssätten inom de statliga funktionerna förnyas och informationstekniken utnyttjas mer effektivt. När produktiviteten ökar kan man på ett hållbart sätt anpassa antalet statsanställda till de arbetskraftsresurser som samhällsekonomin som helhet förfogar över. Samtidigt måste man ändå se till att de

uppgifter som staten ansvarar för blir skötta och att servicenivån inom den offentliga förvaltningen förbättras.

Verkningarna av de produktivetsfrämjande åtgärderna

Regeringen har beslutat om omfattningen av verkningarna av de produktivetsfrämjande åtgärder och vissa tväradministrativa åtgärder som genomförs under ramperioden, räknade i årsverken inom varje förvaltningsområde.

Syftet med de produktivetsfrämjande åtgärderna är att statens personal skall minska så att minskningen motsvarar sammanlagt ca 9 600 årsverken fram till år 2011. Detta motsvarar ca 7,9 procent av det totala antalet årsverken inom statsförvaltningen. Den naturliga avgången bland statsanställda uppskattas till sammanlagt ca 26 000 personer under ramperioden. Av dessa går ca 14 000 i egentlig ålderspension.

Samtliga åtgärder kan verkställas inom ramen för personalens naturliga avgång. Eftersom minskningen av antalet anställda bara täcker ungefär en tredjedel av den beräknade naturliga avgången kommer man under ramperioden för att kompensera den naturliga avgången att rekrytera sammanlagt ca 16 000 nya arbetstagare till statsförvaltningen.

Tabell 4: Verkningarna av de produktivetsfrämjande åtgärderna i fråga om behovet av personal inom varje förvaltningsområde

Förvaltnings- område	Antall anställda inom förvaltnings- området 11/2004 ¹	Naturlig avgång av anställda inom förvaltnings- området (uppskattning) 2007—2011 ²	Personal- reducerande verkningar av produktivets- åtgärderna 2007—2011³	Rekryterings- behov för kompensering av avgång 2007—2011 ⁴
SRK	279	55	22 ⁵	33
UM	1 649	360	133	227
JM	9 721	2 232	720	1 512
IM	17 964	3 468	960	2 508
FSM	18 053	3 307	1 860	1 447
FM	11 092	2 198	1 630	568
UVM	36 557	8 494	1 300	7 194
JSM	5 595	1 056	580	476
KM	3 363	739	480	259
HIM	6 855	1 321	700	621
SHM	4 167	992	340	652
AM	4 499	820	380	440
MM	3 191	874	250	624
Ofördelade enligt förvaltningsområde			290	
Sammanlagt	122 985	25 916	9 645	16 271

De ovan angivna målen baserar sig på produktivetsfrämjande åtgärder som planerats inom varje förvaltningsområde. De viktigaste åtgärdsprogrammen omfattar stödfunktioner och stödtjänster, omorganisering av servicenätverk och verksamhetsprocesser och annan översyn av funktioner, bl.a. sådan som förutsätter ändringar i lagstiftningen.

Den fortsatta beredningen genomförs enligt den dimensionering av åtgärderna som slagits fast för varje förvaltningsområde. Samtliga mål och åtgärder baserar sig på de produktivetsprogram som ministerierna åren 2004 och 2005 utarbetat för förvaltningsområdena och på ministeriernas och finansministeriets gemensamma fortsatta beredning, som skett med utgångspunkt i programmen. Vid inriktandet av de produktivetsfrämjande åtgärderna beaktas de övergripande utvecklingsbeslut som riksdagen

¹ Enligt de senaste, för de olika förvaltningsområdena likvärdiga uppgifterna, antal personer (Källa: FM, personalenkät)

² Innefattar antal anställda som går i ålderspension eller någon annan pension, som byter arbetsgivare eller som avgår på annat sätt. Andelen personer som går i ålderspension är i genomsnitt 53 % (Källa: FM, personalenkät)

³ De produktivetsfrämjande åtgärdernas verkningar i form av minskat behov av personal före utgången av ramperioden, årsverken

⁴ Skillnaden mellan naturlig avgång och minskat behov av personal

⁵ Siffran omfattar 11 årsverken inom SRK och 11 årsverken inom de övriga förvaltningsområdena

och regeringen fattat i fråga om vissa uppgiftsområden, samt den omständighet att åtgärderna inte får utgöra ett hot mot serviceutbudet utan skall säkerställa att servicen är tillgänglig och håller hög kvalitet samt att den utvecklas på det sätt som beslutats.

Vad som ingår i åtgärderna och hur målet i fråga om personal fördelas på åtgärderna kommer ytterligare att beredas inom varje förvaltningsområde i respektive ministeriums regi. De åtgärdsriktlinjer som förutsätts i produktivitetsprogrammet preciseras i en ministerarbetsgrupp som utgörs av regeringens finanspolitiska ministerutskott. En del av åtgärdsförslagen skall regeringen besluta om i samband med beredningen av budgetpropositionen 2007, eftersom åtgärderna har ekonomiska verkningar redan 2007. Också till övriga delar inleds det förberedande arbetet inför verkställandet av åtgärderna utan dröjsmål inom ministerierna. Ministerierna styr sitt eget förvaltningsområde och övervakar att förvaltningen inleder de förberedande åtgärder som krävs och fattar de beslut som genomförandet förutsätter. Ministerierna ser till att behövliga författningsändringar bereds i tillräckligt god tid med tanke på verkställandet av åtgärderna. Varje ministerium ser också till att det egna förvaltningsområdets resurser används på ett sätt som stöder åtgärderna.

Finansministeriet ger akt på beredningen och rapporterar regelbundet till regeringen hur den framskrider.

Verkningarna av åtgärderna i fråga om anslagen har tagits in i ramarna enligt de preliminära antagandena. Dessa antaganden kan förändras i den fortsatta beredningen. En del av nyttan av de produktivitetsfrämjande åtgärderna (i form av minskade anslagsbehov) kan förvaltningsområdena använda för olika utvecklingsåtgärder. Dessutom har för finansiering av projekt som främjar produktiviteten reserverats ett särskilt anslag (Budgeten 2005, 28.80.27).

Servicecentralerna

Som ett led i produktivitetsprogrammet inrättas inom statsförvaltningen fem servicecentraler för ekonomi- och personalförvaltning (inklusive de redan inrättade servicecentralerna). Centralerna bildar ett nätverk som fungerar enligt enhetliga principer. Ministerierna beslutar själva och styr också ämbetsverken inom sina förvaltningsområden att före utgången av 2006 besluta om att produktionen av tjänster för ekonomi- och personalförvaltningen senast år 2009 skall ske enligt modellen med servicecentraler.

Med hjälp av servicecentralerna kan man i betydande grad öka produktiviteten och effektiviteten i ekonomi- och personalförvaltningsuppgifterna och förbättra verksamhetens kvalitet, minska behovet av personalresurser för serviceproduktion.

Övriga åtgärder som ingår i produktivitetsprogrammet och som stöder det

Regeringen har inlett ledning och samordning på koncernnivå av statens IT-verksamhet. Behovet av en översyn av verksamhetsprocesserna föranleds huvudsakligen av den ökade användningen av IT i syfte att effektivisera funktionerna och servicen. I statens IT-strategi och i det till strategin anknutna handlingsprogrammet har produktivitetsbehoven beaktats. Produktivitetsmålen är en viktig del av statens lokalitetsstrategi. För nya verksamhetsformer krävs ofta också nya slags arbetsutrymmen och verksamhetsmiljöer. Upphandlingens andel av statsbudgeten är lika stor som andelen personalutgifter. Genom att stora upphandlingsmängder anskaffas centralt och upphandlingsprocesserna förnyas kan man uppnå betydande produktivitetsbesparingar. I

samband med den kommande budgetbehandlingen föreslår regeringen till dessa delar tvingande lagstiftning.

För verkställandet av produktivetsprogrammet krävs ett stadigt ledningsgrepp. Regeringen kommer att behandla riktlinjer som gäller utvecklandet av den högsta ledningen. Genom riktlinjerna stärks koncernperspektivet i ledningens verksamhet. Produktivetsmålen kommer att tas in i ledningens resultatavtal.

Ett nytt lönesystem används redan eller kommer inom kort att tas i bruk inom hela statsförvaltningen. Lönesystemet ger möjligheter att sporra och belöna personalen för arbete som främjar produktiviteten. När verksamheten förnyas påverkas lönen enligt det nya lönesystemet av förändringar i arbetsuppgifternas svårighetsgrad.

Reformen av resultat- och redovisningsskyldigheten förutsätter att förvaltningen har tydliga mål och att resultaten utvärderas och rapporteras. Tillvägagångssätten enligt den reviderade lagstiftningen om statsbudgeten syftar till att man i samband med uppställandet av resultatmål och i styrningen och rapporteringen beträffande målen skall säkerställa att det råder balans mellan å ena sidan resultat- och kvalitetsmålen och å andra sidan målen i fråga om effektivitet, lönsamhet, produktivitet och personal.

Med tanke på arbetets målinriktning och trovärdighet är det av central betydelse att man utvecklar metoder som mäter produktiviteten inom den offentliga sektorn. Inom ramen för produktivetsprogrammet fortsätter finansministeriet att i samarbete med de övriga förvaltningsområdena och med forskningsinstituten (Statistikcentralen, VATT, Stakes) utveckla produktivetsmätningen och produktivetsforskningen. En uppdaterad översikt av produktiviteten inom den offentliga sektorn utkommer i år.

En god personalpolitik

Det minskade utbud av arbetskraft som följer av befolkningens förändrande åldersstruktur medför vid sidan av ett produktivetsstryck också möjligheter att genomföra åtgärder som främjar produktiviteten samtidigt som principerna för en god personalpolitik följs. Det ökade antalet arbetstagare som går i ålderspension innebär tillsammans med annan naturlig avgång en snabb omsättning bland statligt anställda. Produktivetsprogrammet utgick från att uppskattningsvis 35 000 anställda inom statsförvaltningen under åren 2005—2011 kommer att gå i pension, övergå till anställning hos andra arbetsgivare eller av andra orsaker lämna sitt nuvarande arbete. I denna situation kan genomförandet av produktivetsprogram för respektive förvaltningsområden anpassas till målen att trygga personalens anställningsförhållanden samtidigt som man sörjer för att statsförvaltningen öppnar möjligheter för nya personer som är intresserade av statliga uppdrag.

Som en god arbetsgivare bär staten helhetsansvaret för sin personal både när det gäller arbetets kontinuitet och hur personalen orkar i arbetet. Produktivetsprogrammet gör det också möjligt att se till att den statsanställda personalen har konkurrenskraftiga löner. Programmet genomförs i samarbete med personalen och med organisationer som företräder den.

Principer för personalledning i samband med omställningar

Regeringens avsikt är att staten som en god arbetsgivare skall bära ett helhetsansvar för sin personal och sträva efter att trygga arbetets kontinuitet i produktivetsförbättrings- och regionaliseringsprojekt. Övergång till nya uppgifter stöds. Staten ordnar

träning som underlättar övergången. Samtidigt krävs för att dessa principer skall kunna förverkligas att personalen är beredd att acceptera förändringar och övergå till en ny enhet eller nya arbetsuppgifter i den egna pendlingsregionen.

4. Politikprogrammen

Politikprogrammen genomförs inom gränserna för de anslagsreserveringar som gjorts i ramen. Rambeslutet omfattar inga nya, särskilt för politikprogrammen anvisade anslag. Fördelningen av finansieringen av programmen under olika anslagsmoment fastställs i budgetpropositionen för 2007.

5. Inkomstposterna och balansen

Utgångspunkten för inkomstposterna inom statsfinanserna är en bedömning av den samhällsekonomiska utvecklingen på medellång sikt.

Beskattningen av förvärvsinkomster lindras i enlighet med de riktlinjer för beskattningen som regeringen utarbetade i slutet av år 2004 och som ingår i regeringens ställningstagande med anledning av förhandlingsresultatet i samband med det inkomstpolitiska avtalet. År 2007 ökas inkomstskatteavdraget vid statsbeskattningen, marginalskatteprocentsatserna på inkomstskatteskalan sänks och skalans struktur ändras genom att en inkomstklass slopas i skalan. Lindringarna sänker statens intäkter av inkomstskatten med ca 590 miljoner euro. Dessutom görs en inflationsjustering i skalan. I fråga om åren 2008—2011 antas tekniskt att skattegrunderna vid statsbeskattningen justeras så att beskattningen inte skärps när realinkomstnivån stiger.

På den totala skattebördan inverkar utöver statens beslut kommunalskattens nivå samt den omständighet att arbetspensionsförsäkringsavgiften för säkerställandet av finansieringen av arbetspensionerna kommer att höjas med i genomsnitt 0,2 procentenheter per år ända fram till 2030.

Mervärdesskattesatsen för arbetsintensiva servicebranscher sänks åren 2007—2010. Detta sänker mervärdesskatteintäkterna med ca 40 miljoner euro.

Intäkterna av skatter baserade på inkomst och förmögenhet beräknas under ramperioden öka med i genomsnitt 3 procent per år. Intäkterna av skatter baserade på omsättning beräknas öka med i genomsnitt 3 procent per år och intäkterna av accis beräknas förbli i det närmaste oförändrade.

Inkomsterna inom statens budgetekonomi beräknas öka under ramperioden med i genomsnitt ca 2 procent per år. Skatteinkomsterna beräknas öka med 2 ½ procent per år, men tillväxten beräknas bli långsammare under ramperiodens sista år i takt med att ökningen av skattebaserna mattas av. Skatteinkomsterna utgör ca 85 procent av alla inkomster i budgeten. I inkomstposterna har enligt vedertagen praxis införts 420 miljoner euro per år i inkomster av försäljning av aktier som staten äger.

Eftersom inkomstutvecklingen varit bättre än beräknat och utgiftsökningarna varit måttfulla förutspås statsfinanserna år 2007 uttryckt enligt begreppen i nationalräkenskaperna vara i balans. Därmed verkar det som om regeringsprogrammets mål beträffande balans i statsfinanserna vid utgången av valperioden kan uppnås. Regeringen har genom sin skattepolitik fått till stånd positiva verkningar på sysselsättningsutvecklingen, och antalet sysselsatta också ökat med 60 000 personer jämfört med regerings-

periodens början. Den större ekonomiska aktiviteten har också lett till en gynnsam skatteinkomstutveckling. Vidare har det tryck på accisens, bilskattens och företagsbeskattningens nivå som förutspåddes i rambeslutet våren 2003 inte till alla delar förverkligats. Den låga räntenivån under regeringsperioden har i betydande grad sänkt ränteutgifterna för statsskulden. Dessutom har man genom inkomsterna av försäljning av aktier i samband med försäljning av statens egendom kunnat minska statsskulden, vilket också bidragit till att sänka ränteutgifterna.

Med de inkomster av försäljning av aktier som influtit under åren 2004—2005 kunde statsskulden amorteras med sammanlagt 3,7 miljarder euro till 60,1 miljarder euro. Som en följd av detta minskade statsskuldens andel av bruttonationalprodukten till 39 procent. År 2006 bibehålls statsskuldens belopp nästan oförändrat, men fortsätter åter att sjunka år 2007. Tack vare den ekonomiska tillväxten och de gynnsamma utsikterna i fråga om inkomsterna kommer skuldförhållandet ändå att minska under hela ramperioden. På grund av den långsammare ökningen av bruttonationalprodukten och trycket på en ökning av utgifterna finns det likväl en risk för att skuldförhållandet upphör att minska åren 2008—2011. Uppskattningar av budgetekonomins balans och statsskuldens utveckling i förhållande till bruttonationalprodukten presenteras i bilaga 3.

Regeringen håller fast vid principen att underskottet i statsfinanserna, uttryckt enligt begreppen i nationalräkenskaperna, inte ens om den ekonomiska utvecklingen är svag får överstiga $2\frac{3}{4}$ procent av bruttonationalprodukten. Om underskottet — på ett sätt som väsentligt avviker från dagens uppskattningar — enligt prognoserna hotar att bli större än så, kommer regeringen utan dröjsmål att föreslå vilka åtgärder som måste vidtas för en minskning av utgifterna, liksom andra åtgärder för att undvika överskridningar.

6. Fonder utanför statsbudgeten

Beloppet av den s.k. gamla stock som **statsgarantifonden** ansvarar för sjunker under ramperioden i enlighet med gällande betalnings- och amorteringsprogram. Av stabiliseringsavtalen antas genom återkrav inflyta medel som avtalat. Som ett betydande undantag förväntas Ryssland under 2006 återbetala Finlands samtliga fordringar på det tidigare Sovjetunionen. Resultatinverkan av detta beräknas vara ca 23,6 miljoner euro.

Det faktum att ansvarsförbindelserna är koncentrerade på två branscher — telesektorn och skeppsbyggnadssektorn — samt på de få aktörer som finns inom dessa sektorer, kan antas utgöra osäkerhetsfaktorer för Statsgarantifonden under ramperioden. Den kraftiga riskkoncentrationen framhäver betydelsen av att beloppet av de medel som finns på fondens samlingskonto bibehålls på en tillräcklig nivå.

7. Basserviceprogrammet

Enligt kommunernas och samkommunernas förhandsbokslutsuppgifter för 2005 har försämringen av den kommunala ekonomin avstannat. Den kommunala sektorns årsbidrag, 1,4 miljarder euro, var nästan samma som året innan. Lånen ökade med 1 000 miljoner euro, dvs. lika mycket som året innan. Kommunernas och samkommunernas omkostnader ökade emellertid fortfarande snabbare än skatteinkomsternas och statsandelarnas totalbelopp.

Kommunernas ekonomiska utveckling var år 2005, liksom året innan, ojämn mellan kommunerna; problemen att få ekonomin i balans koncentreras fortfarande närmast

till kommuner med under 12 000 invånare. Den ekonomiska utvecklingen var stabilast närmast i de kommuner som har det största invånarantalet.

Den kommunala ekonomin uppskattas fortsättningsvis förbli ansträngd. Kommunernas och samkommunernas årsbidrag uppskattas vara lägre än avskrivningarna ännu år 2006, men nå upp till avskrivningsnivån åren 2007—2011. Om periodens utgifter utvecklas i enlighet med ramen uppskattas årsbidraget täcka finansieringen av nettoinvesteringarna tidigast år 2009. Kommunernas lånestock ökar fortfarande, men ökningen beräknas bli långsammare. Kommunalekonomins utveckling presenteras närmare i bilaga 4.

Den strama finansieringssituationen förutsätter att kommunerna fattar konkreta beslut om kommun- och servicestrukturen, sätt att tillhandahålla service och ökning av produktiviteten. Dessa åtgärder är nödvändiga för att trygga den kommunala ekonomins finansieringsbalans och begränsa den ökande skuldsättningen.

Det beräknas att kommunernas omkostnader ökar med ca 4,8 procent år 2006. Detta motsvarar de ökade skatteinkomsterna och statsandelarna. Under ramperioden 2007—2011 beräknas omkostnadsökningen bli långsammare, ungefär 3,5 procent per år. År 2011 beräknas kommunernas och samkommunernas omkostnader vara omkring 5 200 miljoner euro högre än år 2006. Den långsammare omkostnadsökningen är behäftad med betydande reservationer. I beräkningarna för ramperioden har antagits att personalantalet ökar endast inom social- och hälsovården och att personalantalet inom kommunernas övriga service skärs ned. Faktorer som hotar en långsammare omkostnadsökning är dessutom en snabbare ökning av lönekostnaderna, mängden köpta tjänster och finansieringskostnaderna. En fortsatt snabb utgiftsökning på samma sätt som under de senaste åren skulle innebära ett stort underskott beträffande årsbidraget och medföra en kraftig skuldsättning av den kommunala ekonomin.

Efterfrågan på social- och hälsovårdstjänster ökar under ramperioden till följd av ändringar i befolkningsstrukturen, den tekniska utvecklingen och kravnivån. Efterfrågan på dagvård ökar i områdena med befolkningstillväxt men minskar i övriga områden. De allt mindre barnåldersklasserna minskar utgifterna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning.

Kommunernas basservice finansieras huvudsakligen genom kommunernas egna skatteinkomster. Sammanlagt beräknas år 2006 inflyta ca 14,8 miljarder euro i skatteinkomster. Det beräknas att kommunernas skatteinkomster ökar med sammanlagt 4 procent år 2006 och med i medeltal omkring 3,9 procent under åren 2007—2011. Skatteinkomsterna beräknas fram till år 2011 öka med ca 3 120 miljoner euro jämfört med år 2006.

Staten finansierar kommunernas basservice genom statsunderstöd med sammanlagt 7 474 miljoner euro år 2006. De statsunderstöd som omfattas av behandlingen av kommunernas basservicebudget ökar under åren 2007—2011 med sammanlagt ca 519 miljoner euro jämfört med år 2006. År 2007 görs en indexhöjning i statsandelarna som utgör 75 procent av en höjning till fullt belopp. Indexhöjningen ökar statsandelarna med sammanlagt 126 miljoner euro, varav kommunernas och samkommunernas andel är 114 miljoner euro. Enligt den statsandelsreform som trädde i kraft vid ingången av 2006 utbetalas indexförhöjningen till fullt belopp från och med 2008. I ramarna för statsfinanserna räknas statsandelarna enligt 2007 års kostnadsnivå.

Statsandelarna ökar till följd av en justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna som fördelats på fyra år. Den tredje delbetalningen på 86 miljoner euro utbetalas år 2007 och den sista delbetalningen på 196 miljoner euro år 2008. Av justeringen på sammanlagt 504 miljoner euro har 136 miljoner euro utbetalats år 2005 medan 86 miljoner euro utbetalas år 2006.

Övriga betydande ökningarna av statsbidragen är tilläggssatsningarna på genomförandet av det nationella hälsovårdsprojektet och utvecklingsprogrammet för det sociala området på sammanlagt 75 miljoner euro år 2007. Eftersläpningen för EVO-ersättningen till enheter inom hälsovården för utbildning enligt lagen om specialiserad sjukvård avhjälpas stegvis under ramperioden med sammanlagt 20 miljoner euro. Det särskilda tillfälliga anslaget för hälsovårdens utvecklingsprojekt sjunker från 30 miljoner euro år 2006 till 15 miljoner euro år 2007 och utgår helt år 2008.

Förutom de åtgärder som staten har fattat beslut om inverkar den ändring i åldersstrukturen och befolkningens mängd som sker under ramperioden på kommunernas statsbidrag. På grund av ändringen beräknas statsandelarna för social- och hälsovården öka med 163 miljoner euro under ramperioden och på motsvarande sätt beräknas statsandelarna för undervisningsväsendet sjunka med cirka 98 miljoner euro.

Inom inrikesministeriets förvaltningsområde görs besparingar om 15—25 miljoner euro på årsnivå i anslagen till kommunerna.

Kompensationen under arbetsmarknadsstödsreformens övergångstid sjunker från ca 180 miljoner euro år 2006 till 150 miljoner euro år 2008 till följd av att arbetsmarknadsstödsaktivitetsgraden stiger.

Inställningen till helt nya serviceåtaganden är återhållsam under regeringsperioden. Detta hindrar emellertid inte att kvaliteten på de nuvarande tjänsterna utvecklas och omvärderas. De totala kostnaderna får emellertid inte öka.

Kommun- och servicestrukturreformen. Ministergruppen för beredning av basserviceprogrammet beslutar om reformens centrala linjedragningar i april 2006. Regeringens proposition till en ramlag om planeringen och genomförandet av reformen avläts till riksdagen under vårsessionen 2006 och lagen avses träda i kraft från ingången av 2007. De åtgärder som genomförandet av reformen förutsätter inleds hösten 2006.

Från kommunerna till staten överförs finansieringsansvaret för utomlands bosatta personers hälsovårdskostnader, finansieringsansvaret för utredande av sexuellt utnyttjande av barn och andra rättspsykiatriska utredningar, ansvaret för anordnande och finansiering av konsumentrådgivning samt anordnandet av och finansieringsansvaret för allmän intressebevakning enligt lagen om förmyndarverksamhet i sin helhet. Överföringarna görs kostnadsneutralt mellan staten och kommunerna. Under våren 2006 utreds möjligheten att överföra åtta andra uppgifter från kommunerna till staten. De ändringar som föranleds av uppgiftsöverföringen har i detta skede inte beaktats i ramberäkningarna.

Ändringar i kommunindelningen stöds fortsättningsvis med sammanslagningsunderstöd. Kommunindelningens bestämmelser om stödform och stödnivå kommer dock att revideras. För kommunernas sammanslagningsunderstöd anvisas 53 miljoner euro år 2007, vilket är ca 28 miljoner euro mer än år 2006. Åren 2008—2011 uppgår understödsnivån till 50 miljoner euro. Regeringens proposition om ändring av systemet med sammanslagningsunderstöd avläts till riksdagen hösten 2006. Lagen träder i

kraft år 2007 och de nya bestämmelserna tillämpas på ändringar av kommunindelningen som genomförs 2008 och därefter.

Utvecklingsbehoven för statsandelssystemet och kommunalbeskattningen och för att stärka underlaget för kommunernas skatteinkomster utreds i anknytning till kommun- och servicestrukturreformen i syfte att stärka kommunernas ekonomiska ställning och självstyrelse och skapa ett enklare finansieringssystem som tillåter större insyn. Det nya systemet skall vara sådant att det inte hindrar eller försvårar sammanslagning av kommuner.

Genom kommun- och servicestrukturreformen stärks kommunernas ekonomiska ställning så att finansieringsunderstöden enligt prövning gradvis kan minskas.

Social- och hälsovårdens klientavgiftsreform är under beredning. Syftet med reformen är att trygga klientavgiftsbasen för de kommunala tjänsterna och en rättvis fördelning av avgifterna.

Andra finansministeri

Ulla-Maj Wideroos

Avdelningschef,
budgetchef

Tuomas Sukselainen

- BILAGA 1 Korrigeringar som gäller struktur och prisnivå i ramen för valperioden
- BILAGA 2 Totalekonomiska prognoser och antaganden för åren 2005—2011
- BILAGA 3 Finansministeriets uppskattning av budgetekonomins inkomster och balans 2006—2011
- BILAGA 4 Kommunalekonomins utveckling 2005—2011
- BILAGA 5 Kommunernas och samkommunernas statsbidrag inom budgeten för basservicen

SÄNDLISTA Riksdagens centralkansli
Republikens presidents kansli
Ministerierna
Programdirektörerna

FÖR KÄNNEDOM
Finansutskottets sekretariat
Riksdagens räkenskapsbyrå
Statens revisionsverk
Statsrevisorerna

Korrigeringar som gäller struktur och prisnivå i ramen för valperioden

Ramen för 2007—2011 har uppgjorts enligt pris- och kostnadsnivån år 2007. I en del av utgifterna i ramen för valperioden, såsom exempelvis i biståndsutgifterna har redan från början ingått en uppskattning av höjningen av kostnadsnivån. Till övriga delar har den totala ramen för valperioden justerats utifrån den beräknade höjningen av pris- och kostnadsnivån.

Vid justeringen av prisnivån för år 2007 har som korrigeringsfaktorer använts den förutspådda höjningen av konsumentpriserna med 1,2 procent och av basprisindex på hemmamarknaden med 1,4 procent samt höjningen av byggnadskostnadsindex med 1,5 procent. APL-index beräknas stiga med 1,5 procent och FP-index med 1,1 procent år 2007. Kommunernas statsandelar har höjts med 1,7 procent, vilket motsvarar 75 procent av den uppskattade fulla stegringen av kostnadsnivån på 2,3 procent. Löneöverhänget från arbets- och tjänstekollektivavtalen och införandet av nya lönesystem ökar löneutgifterna med sammanlagt ca 47 miljoner euro 2007. Ramarna omfattar inte en bedömning av löneeffekterna av en eventuell inkomstpolitisk helhetsuppgörelse hösten 2007. Justeringen av prisnivån för 2007 är sammanlagt 431 miljoner euro, varav 210 miljoner euro utgör en justering av prisnivån för de lagstadgade utgifterna och 30 miljoner euro föranleds av att utgiftsbasen för 2006 precisats.

Utgiftsramen har också justerats med 336 miljoner euro så, att den motsvarar ändringarna i budgetens struktur. De största strukturjusteringarna jämfört med det föregående rambeslutet föranleds av revideringen av finansieringen av arbetsmarknadsstödet från och med ingången av 2006 (verkningar 258 miljoner euro) samt av övergången till bruttobudgetering i finansieringen av Sjöfartsverkets verksamhet (verkningar 76 miljoner euro).

Justeringarna av pris- och kostnadsnivån tillsammans med strukturförändringarna och de övriga tekniska justeringarna höjer ramen för 2007 totalt med 767 miljoner euro jämfört med den nivå som avtalades våren 2005.

Justerad ram för valperioden, mn euro

	2007
Rambeslut 22.5.2003, enligt prisnivån 2004	28 647
Justeringar av pris- och kostnadsnivån för 2005	447
Justeringar av pris- och kostnadsnivån för 2006	357
Justeringar av pris- och kostnadsnivån för 2007	431
Ändringar i budgetens struktur åren 2004—2007	467
Justerad ram för valperioden, enligt prisnivån 2007	30 350

BILAGA 2

Totalekonomiska prognoser och antaganden för åren 2005—2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
BNP, volymförändring	2,1	3,7	2,5	2,1	1,9	1,7	1,5
BNP, prisförändring	1,6	0,8	1,2	1,0	1,1	1,1	1,0
Konsumentprisindex, förändring	1,3	1,2	1,2	1,5	1,7	1,7	1,7
Förtjänstnivåindex, förändring	3,6	2,7	2,5	3,2	3,1	2,9	2,8
Byggnadskostnadsindex, förändring	3,6	2,6	1,5	2,0	2,0	2,0	2,0
Basprisindex på hemmamarknaden, förändring	3,6	3,2	1,4	1,0	1,0	1,0	1,0
Arbetslöshetsgrad	8,4	7,9	7,5	7,3	7,1	7,0	7,0
Ökning av lönesumman	4,6	4,1	3,5	3,3	3,1	2,9	2,6
Arbetslöshetsförsäkringspremie							
— arbetsgivare, genomsnitt	2,17	2,29	2,29	2,24	2,14	2,04	2,0
— arbetstagare	0,5	0,58	0,58	0,53	0,43	0,33	0,3
APL -index	2 047	2 081	2 113	2 138	2 183	2 226	2 269
FP -index	1 362	1 377	1 392	1 409	1 430	1 454	1 479
Statsandelsindex:							
Förändring i kostnadsnivån ¹	3,4	2,6	2,3	2,8	2,8	2,6	2,6
Förändring i kostnadsnivån, budgetpropositionen ²	2,5	2,4	1,7	2,8	2,8	2,6	2,6
— inbegriper en indexkorrigering		+0,4					
De försäkrades sjukförsäkringspremier							
— löntagarnas dagpenningspremie ³	-	0,77	0,72	0,72	0,72	0,71	0,71
— löntagarnas och företagarnas sjukvårdspremie	1,5	1,33	1,34	1,37	1,39	1,42	1,45
— förmänstagarnas sjukvårdspremie	1,5	1,5	1,51	1,54	1,56	1,59	1,62
APL -premie	21,6	21,2	21,2	21,4	21,6	21,8	22,0
— arbetsgivare	16,8	16,7	16,7	16,8	16,9	17,0	17,1
— arbetstagare under 53 år	4,6	4,3	4,3	4,4	4,5	4,6	4,7
— arbetstagare över 53 år	5,8	5,4	5,4	5,6	5,7	5,8	6,0

¹ Realiserad och enligt prognos.² Den förändring i kostnadsnivån som avänts i budgetpropositionen. Förändringen i kostnadsnivån inbegriper en indexkorrigering som görs med två års dröjsmål och enligt skillnaden mellan den realiserade förändringen i kostnadsnivån och den i budgetpropositionen använda förändringen i kostnadsnivån.³ Företagarnas tilläggsfinansieringsandel till dagpenningspremien uppgår till 0,24 procentenheter.

Statens arbetsgivaravgifter	25,72	23,21	23,21	23,11	23,01	22,91	22,81
— folkpensionsavgift	3,97	1,948	1,948	1,948	1,948	1,948	1,948
— sjukförsäkringsavgift	2,85	2,06	2,06	2,06	2,06	2,06	2,06
— pensionsavgift (StPL)	18,9	19,2	19,2	19,1	19,0	18,9	18,8
Kommunalarbetsgivaravgifter	31,43	31,94	32,11	31,96	31,76	31,56	31,41
— folkpensionsavgift	2,42	1,948	1,948	1,948	1,948	1,948	1,948
— sjukförsäkringsavgift	1,60	2,06	2,06	2,06	2,06	2,06	2,06
— övriga socialförsäkringsavgifter	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
— arbetslöshetsförsäkringspremie	2,7	2,9	2,9	2,85	2,75	2,65	2,60
— pensionsavgift (KomPL)	23,41	23,73	23,90	23,80	23,70	23,60	23,50

BILAGA 3

**Finansministeriets uppskattning
av budgetekonomins inkomster 2006—2011, md euro**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006—2011
	Prognos 3.3.2006						Föränd- ring/år %
Skatteinkomster sammanlagt	33,5	34,3	35,3	36,3	37,2	38,2	2,7
— skatter på gund av inkomst och förmögenhet	12,8	13,1	13,6	14,0	14,3	14,7	2,8
— skatter på grund av omsättning	13,3	13,8	14,2	14,7	15,1	15,5	3,1
— övriga skatteinkomster	7,3	7,4	7,5	7,7	7,7	7,9	1,5
Inkomster av blandad natur	4,5	4,7	4,6	4,6	4,7	4,7	1,0
— varav inkomster av försäljning av egendom	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0
Ränteinkomster och intäktsföring av vinst	1,7	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	-5,1
Inkomster sammanlagt*	39,9	40,6	41,4	42,5	43,4	44,4	2,2

* Inkluderar återbetalning av lån som staten beviljat

**Finansministeriets uppskattning
av budgetekonomins balans 2005—2011, md euro, gängse priser**

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Budgetekonomins beräknade inkomster sammanlagt	39,9*	40,6	41,4	42,5	43,4	44,4
Utgifter sammanlagt (gängse priser)	39,6	40,2	41,7	42,4	43,3	43,9
— Utgifter i ramen	29,7	30,2	31,6	32,2	32,9	33,6
— Uppskattning av utgifterna utanför ramen	9,9	10,0	10,1	10,2	10,4	10,3
Budgetekonomins balans	0,3	0,3	-0,3	0,1	0,1	0,5
Statsskulden, % av BNP	37,0	35,5	34,5	33,4	32,3	31,2

* Prognos 3.3.2006.

Kommunalekonomins (kommunerna och samkommunerna) utveckling 2005—2011 enligt kommunernas bokföring, mn euro (gängse priser)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Resultatbildningen							
1. Verksamhetsbidrag	-18 007	-18 720	-19 295	-19 988	-20 698	-21 414	-22 184
2. Skatteinkomster	14 255	14 830	15 560	16 190	16 810	17 370	17 950
3. Statsandelar, driftsekonomin	5 069	5 443	5 687	6 003	6 191	6 370	6 551
4. Finansiella intäkter och kostnader, netto	124	113	97	97	91	94	98
5. Årsbidrag (=1.+2.+3.+4.)	1 441	1 666	2 049	2 302	2 394	2 421	2 415
6. Avskrivningar	1 712	1 740	1 765	1 790	1 820	1 845	1 870
7. Extraordinära poster, netto	299	600	250	250	250	250	250
8. Räkenskapsperiodens resultat	28	526	534	762	824	825	795
Finansiering							
9. Årsbidrag	1 441	1 666	2 049	2 302	2 394	2 421	2 415
10. Extraordinära poster	299	600	250	250	250	250	250
11. Månatliga poster i den interna finansieringen	-441	-750	-350	-350	-350	-350	-350
12. Intern finansiering, netto (=9.+10.+11.)	1 299	1 516	1 949	2 202	2 294	2 321	2 315
13. Investeringar i anläggningstillgångar	-3 249	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
14. Finansieringsandelar och försäljningsinkomster	984	1 214	850	850	850	850	850
15. Investeringar, netto (=13.+14.)	-2 265	-1 986	-2 350	-2 350	-2 350	-2 350	-2 350
Finansieringsbehov (=12.+15.)	-966	-470	-401	-148	-56	-29	-35
17. Lånestock	7 576	8 246	8 656	8 816	8 876	8 926	8 976
18. Likvida medel	3 245	3 445	3 436	3 424	3 419	3 399	3 384
19. Nettoskuld (=17.+18.)	4 331	4 801	5 220	5 392	5 457	5 527	5 592

BILAGA 5

**Kommunernas och samkommunernas statsbidrag inom budgeten för basservicen mn
euro (ramåren 2007—2011 enligt prisnivån för 2007)**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kalkylerade statsandelar jämte utjämningsposter inom statsandelssystemet							
Inrikesministeriet	157	200	188	173	174	174	174
Undervisningsministeriet, inkl. tippningsvinstmedel — därav finansiella bidrag till sammkommunerna	2 350	2 480	2 518	2 536	2 529	2 524	2 512
Social- och hälsovårdsministeriet	1 057	1 116	1 133	1 141	1 138	1 136	1 130
	3 673	4 022	4 280	4 462	4 494	4 526	4 557
Sammanlagt	6 180	6 702	6 986	7 171	7 197	7 224	7 243
Övriga statsbidrag inom budgeten för basservice							
Inrikesministeriet	81	52	63	58	55	53	50
Undervisningsministeriet	175	169	152	149	144	139	134
Social- och hälsovårdsministeriet	246	423	417	417	422	427	432
Arbetsministeriet	126	128	130	134	134	134	134
Sammanlagt	628	772	762	757	755	753	750
Statsbidrag inom budgeten för basservice sammanlagt	6 808	7 474	7 748	7 928	7 953	7 977	7 993